

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी माध्यन्दिन संहिता)
(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Maadhyandina Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,

ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,

ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

॥ ଅଥଃ ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

କୃଷ୍ଣୋଽସ୍ୟାଶରେଷ୍ଠୋଽଗ୍ନୟେ ତ୍ଵା ଭୃଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ବେଦିରସି ବର୍ହିଷେ ତ୍ଵା ଭୃଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି
ବର୍ହିରସି ସୁଗନ୍ଧ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ଭୃଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ॥ ୧ ॥

ଅଦିତ୍ୟେ ବ୍ୟୁତ୍ଥନମସି ବିଷ୍ଣୋ ସ୍ତ୍ରୀପୋଽସ୍ୟୁର୍ଣ୍ଣମୁଦସଂ ତ୍ଵା ସ୍ତୃଣାମି ସ୍ଵାସସ୍ଥାଂ ଦେବେଭ୍ୟା
ଭୁବପତୟେ ସ୍ଵାହା ଭୁବନପତୟେ ସ୍ଵାହା ଭୂତାନାଂ ପତୟେ ସ୍ଵାହା ॥ ୨ ॥

ଗନ୍ଧର୍ବସ୍ତ୍ଵା ବିଶ୍ଵାବସୁଃ ପରିଦଧାତୁ ବିଶ୍ଵସ୍ୟାରିଷ୍ଟୟୈ ଯଜମାନସ୍ୟ ପରିଧିରସ୍ୟାଗ୍ନିରିତ ଇତିତଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବାହୁରସି ଦକ୍ଷିଣୋ ବିଶ୍ଵସ୍ୟାରିଷ୍ଟୟୈ ଯଜମାନସ୍ୟ ପରିଧିରସ୍ୟାଗ୍ନିରିତ ଇତିତଃ ।
ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ଦ୍ଵୋଭରତଃ ପରିଧତ୍ଵାଂ ପୁରୋ ଧର୍ମଣା ବିଶ୍ଵସ୍ୟାରିଷ୍ଟୟୈ ଯଜମାନସ୍ୟ
ପରିଧିରସ୍ୟାଗ୍ନିରିତ ଇତିତଃ ॥ ୩ ॥

ବାତିହୋତ୍ରଂ ତ୍ଵା କବେ ଦ୍ୟୁମନ୍ତଃ ସମିଧୀମହି । ଅଗ୍ନେ ବୃହତ୍ତମଧ୍ଵରେ ॥ ୪ ॥

ସମିଦସି ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ପୁରସ୍ତାତ୍ ପାତୁ କସ୍ୟାଶ୍ଚିଦଭିଶସ୍ତ୍ୟେ ।
ସବିତୁର୍ବାହୁ ସ୍ଥ ଉର୍ଣ୍ଣମୁଦସଂ ତ୍ଵା ସ୍ତୃଣାମି ସ୍ଵାସସ୍ଥାଂ ଦେବେଭ୍ୟା ଆ ତ୍ଵା ବସବୋ ରୁଦ୍ରା ଆଦିତ୍ୟାଃ
ସଦନ୍ତ ॥ ୫ ॥

ଘୃତାଚ୍ୟସି ଭୃହୁର୍ନାମ୍ନା ସେଦଂ ପ୍ରିୟେଣ ଧାମ୍ନା ପ୍ରିୟଃ ସଦ ଆସୀଦ ଘୃତାଚ୍ୟସ୍ତ୍ଵପତ୍ନୁନାମ୍ନା ସେଦଂ
ପ୍ରିୟେଣ ଧାମ୍ନା ପ୍ରିୟଃ ସଦ ଆସୀଦ ଘୃତାଚ୍ୟସି ପୁରା ନାମ୍ନା ସେଦଂ ପ୍ରିୟେଣ ଧାମ୍ନା ପ୍ରିୟଃ ସଦ
ଆସୀଦ ପ୍ରିୟେଣ ଧାମ୍ନା ପ୍ରିୟଃ ସଦ ଆସୀଦ ।

ପୁରା ଅସଦନୃତସ୍ୟ ଯୋନୌ ତା ବିଷ୍ଣୋ ପାହି ପାହି ଯଜ୍ଞଂ ପାହି ଯଜ୍ଞପତିଂ ପାହି ମାଂ
ଯଜ୍ଞନ୍ୟମ୍ ॥ ୬ ॥

ଅଗ୍ନେ ବାଜଜିଦ୍ବାଜଂ ତ୍ବା ସରିଷ୍ୟନ୍ତଂ ବାଜଜିତଃ ସମ୍ନାଜ୍ଞି ।
ନମୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ସ୍ବଧା ପିତୃଭ୍ୟଃ ସୁୟମେ ମେ ଭୂୟାସ୍ତମ୍ ॥ ୭ ॥

ଅସ୍ମନ୍ନମଦ୍ୟା ଦେବେଭ୍ୟା ଆଜ୍ୟଃ ସଂତ୍ରିୟାସମତିଂସ୍ତା ବିଷ୍ଣୋ ମା ତ୍ବାବକ୍ରମିଷଂ ବସୁମତୀମଗ୍ନେ
ତେ ଛାୟାମୁପସ୍ଥେଷଂ ବିଷ୍ଣୋ ସ୍ଥାନମସୀତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୀର୍ଯ୍ୟମକୃଣୋଦୃଷ୍ଠୋଽଧିର ଆସ୍ମାତ୍ ॥ ୮ ॥

ଅଗ୍ନେ ବେହୌତ୍ରଂ ବେର୍ଦୁତ୍ୟମବତାଂ ତ୍ବାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅବ ତ୍ବାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ
ସ୍ଥିଷ୍ଟକୃଦେବେଭ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ର ଆଜ୍ୟେନ ହବିଷା ଭୂସ୍ତାହା ସଂ ଜ୍ୟୋତିଷା ଜ୍ୟୋତିଃ ॥ ୯ ॥

ମୟୀଦମିନ୍ଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦଧାତୁସ୍ତାନ୍ ରାୟୋ ମଘବାନଃ ସତତ୍ରାମ୍ ।
ଅସ୍ଥାକଃ ସନ୍ତ୍ରାଶିଷଃ ସତ୍ୟା ନଃ ସନ୍ତ୍ରାଶିଷ ଉପହୂତା ପୃଥିବୀ ମାତୋପ ମାଂ ପୃଥିବୀ ମାତା
ହୃୟତାମଗ୍ନିରାଗ୍ନୀପ୍ରାସ୍ତାହା ॥ ୧୦ ॥

ଉପହୂତୋ ଦ୍ୟୌଷ୍ଠିତୋପ ମାଂ ଦ୍ୟୌଷ୍ଠିତା ହୃୟତାମଗ୍ନିରାଗ୍ନୀପ୍ରାସ୍ତାହା ।
ଦେବସ୍ୟ ତ୍ବା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଽଶ୍ବିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।
ପ୍ରତିଗୃହ୍ଣାମ୍ୟଗ୍ନେଷ୍ଟାସ୍ୟେନ ପ୍ରାଶ୍ନାମି ॥ ୧୧ ॥

ଏତଂ ତେ ଦେବ ସବିତର୍ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରାହୁର୍ବୃହସ୍ପତିୟେ ବ୍ରହ୍ମଣେ ।
ତେନ ଯଜ୍ଞମବ ତେନ ଯଜ୍ଞପତିଂ ତେନ ମାମବ ॥ ୧୨ ॥

ମନୋ ଜୁତିର୍ଜୁଷତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ବୃହସ୍ପତିର୍ଯଜ୍ଞମିମଂ ତନୋତ୍ପରିଷ୍ଠଂ ଯଜ୍ଞଃ ସମିମଂ ଦଧାତୁ ।
ବିଶ୍ଵେ ଦେବାସ ଇହ ମାଦୟନ୍ତାମୋଗାମ୍ନତିଷ୍ଠ ॥ ୧୩ ॥

ଏଷା ତେ ଅଗ୍ନେ ସମିତ୍ତୟା ବର୍ଧସ୍ତୁ ତା ତ ପ୍ୟାୟସ୍ତୁ ।
ବର୍ଧିଷୀମହି ତ ବୟମା ତ ପ୍ୟାସିଷୀମହି ।
ଅଗ୍ନେ ବାଜଜିଦ୍ବାଜଂ ତ୍ବା ସସୃବାଃସଂ ବାଜଜିତଃ ସମ୍ନାଜ୍ଞି ॥ ୧୪ ॥

ଅଗ୍ନିଷୋମୟୋରୁଦ୍ଧିତିମନୁଜ୍ଞେଷଂ ବାଜସ୍ୟ ମା ପ୍ରସବେନ ପ୍ରୋହାମି ।
ଅଗ୍ନିଷୋମୌ ତମପନୁଦତାଂ ଘ୍ନୋଃସ୍ଥାନ୍ନେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୋ ବାଜସୈନଂ
ପ୍ରସବେନାପୋହାମି ।
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୋରୁଦ୍ଧିତିମନୁଜ୍ଞେଷଂ ବାଜସ୍ୟ ମା ପ୍ରସବେନ ପ୍ରୋହାମି ।
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତମପନୁଦତାଂ ଘ୍ନୋଃସ୍ଥାନ୍ନେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୋ ବାଜସୈନଂ
ପ୍ରସବେନାପୋହାମି ॥ ୧୫ ॥

ବସୁଭ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ରୁଦ୍ରେଭ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ଧୃତିତ୍ୟେଭ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ସଂଜାନାଥାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ
ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ତ୍ଵା ବୃଷ୍ଣ୍ୟାବତାମ୍ ।
ବ୍ୟକ୍ତ ବୟୋକ୍ରୂଂ ରିହାଣା ମରୁତାଂ ପୃଷତୀର୍ଗଞ୍ଚ ବଶା ପୃଶ୍ନିର୍ଭୂତ୍ଵା ଦିବଂ
ଗଞ୍ଚ ତତୋ ନୋ ବୃଷ୍ଣିମାବହ ।
ଚକ୍ଷୁଷ୍ଠା ଅଗ୍ନୋଃସି ଚକ୍ଷୁର୍ମେ ପାହି ॥ ୧୬ ॥

ୟଂ ପରିଧିଂ ପର୍ଯ୍ୟଧା ଅଗ୍ନେ ଦେବ ପଶିତିର୍ଗୁହ୍ୟମାନଃ ।
ତଂ ତ ଏତମନୁ ଜୋଷଂ ଭରାମ୍ୟେଷ ନେତ୍ତୁଦପଚେତୟାତା ଅଗ୍ନୋଃ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋଃପୀତମ୍ ॥୧୭॥

ସକ୍ ସୁବଭାଗା ସ୍ତେଷା ବୃହନ୍ତଃ ପ୍ରସ୍ତରେଷାଃ ପରିଧେୟାଶ୍ଚ ଦେବାଃ ।
ଇମାଂ ବାଚମତି ବିଶ୍ଵେ ଗୃଣନ୍ତ ଆସଦ୍ୟାସ୍ମିନ୍ ବର୍ହିଷି ମାଦୟଧୁଃ ସ୍ଵାହା ବାଚ୍ ॥ ୧୮ ॥

ଘୃତାତୀ ସ୍ତୋ ପୁୟୌ ପାତଧ ସୁମ୍ନେ ସ୍ଥଃ ସୁମ୍ନେ ମା ଧଉମ୍ ।
ୟଞ୍ଜି ନମଶ୍ଚ ତ ଉପ ଚ ଯଞ୍ଜସ୍ୟ ଶିବେ ସଂତିଷ୍ଠସ୍ଵ ସ୍ଵିଷ୍ଟେ ମେ ସଂତିଷ୍ଠସ୍ଵ ॥ ୧୯ ॥

ଅଗ୍ନୋଃଦକ୍ଷାଘ୍ନୋଃଶୀତମ ପାହି ମା ଦିଦ୍ୟୋଃ ପାହି ପ୍ରସିତ୍ୟ ପାହି ଦୁରିଷ୍ଟୟୌ ପାହି ଦୁରଦ୍ଭୁନା
ଅବିଷଂ ନଃ ପିତୁଂ କୃଣୁ ସୁଷଦା ଘ୍ନୋନୌ ସ୍ଵାହା ବାତଗ୍ନୟେ ସଂବେଶପତୟେ ସ୍ଵାହା ସରସ୍ଵତ୍ୟ
ୟଶୋଭଗିନୈଃ ସ୍ଵାହା ॥ ୨୦ ॥

ବେଦୋଽସି ଯେନ ତ୍ୱଂ ଦେବ ବେଦ ଦେବେଭ୍ୟା ବେଦୋଽଭବସ୍ତେନ ମହ୍ୟଂ ବେଦୋ ଭୂୟଃ ।
ଦେବା ଗାତୁବିଦୋ ଗାତୁଂ ବିଭ୍ୱା ଗାତୁମିତ ।
ମନସସ୍ତତ ଇମଂ ଦେବ ଯୁକ୍ତିଃ ସ୍ୱାହା ବାତେ ଧାଃ ॥ ୨୧ ॥

ସଂବର୍ତ୍ତରତ୍-କ୍ରାଃ ହବିଷା ଘୃତେନ ସମାଦିତ୍ୟୈର୍ବସୁଭିଃ ସମ୍ନରୁଦ୍-ଭିଃ ।
ସମିନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱଦେବେଭିରତ୍-କ୍ରାଂ ଦିବ୍ୟଂ ନଭୋ ଗଚ୍ଛତୁ ଯତ୍ ସ୍ୱାହା ॥ ୨୨ ॥

କସ୍ତା ବିମୁଞ୍ଚତି ସ ତ୍ୱା ବିମୁଞ୍ଚତି କସ୍ତୈ ତ୍ୱା ବିମୁଞ୍ଚତି ତସ୍ତୈ ତ୍ୱା ବିମୁଞ୍ଚତି ।
ପୋଷାୟ ରକ୍ଷସାଂ ଭାଗୋଽସି ॥ ୨୩ ॥

ସଂ ବର୍ଚସା ପୟସା ସଂ ତନୁଭିରଗନ୍ତୁହି ମନସା ସଃ ଶିବେନ ।
ତୃଷ୍ଣା ସୁଦତ୍ରୋ ବିଦଧାତୁ ରାୟୋଽନୁମାର୍ଷୁ ତନ୍ନୋ ଯଦ୍ବିଲିଷ୍ଟମ୍ ॥ ୨୪ ॥

ଦିବି ବିଷୁର୍ବ୍ୟକ୍ରଧସ୍ତ ଜାଗତେନ ଛନ୍ଦସା ତତୋ ନିର୍ଭକ୍ତୋ ଯୋଃସ୍ତାନ୍ନେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ
ଦ୍ୱିଷ୍ଣୋଃତ୍ତରିକ୍ଷେ ବିଷୁର୍ବ୍ୟକ୍ରଧସ୍ତ ତ୍ୱୈଷ୍ଟଭେନ ଛନ୍ଦସା ତତୋ ନିର୍ଭକ୍ତୋ ଯୋଃସ୍ତାନ୍ନେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ
ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ବିଷୁର୍ବ୍ୟକ୍ରଧସ୍ତ ଗାୟତ୍ରେଣ ଛନ୍ଦସା ତତୋ ନିର୍ଭକ୍ତୋ ଯୋଃସ୍ତାନ୍ନେଷ୍ଟି ଯଂ
ଚ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୋଃସ୍ତାଦନ୍ନା ଦସ୍ୟୈ ପ୍ରତିଷ୍ଠାୟା ଅଗନ୍ତୁ ସ୍ୱଃ ସଂ ଜ୍ୟୋତିଷାଭୂମ ॥ ୨୫ ॥

ସ୍ୱୟଂଭୂରସି ଶ୍ରେଷ୍ଠୋ ରଶ୍ମିର୍ବର୍ଚୋଦା ଅସି ବର୍ଚୋ ମେ ଦେହି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟାବୃତମନ୍ତ୍ରାବର୍ତେ ॥ ୨୬ ॥

ଅଗ୍ନେ ଗୃହପତେ ସୁଗୃହପତିସ୍ତ୍ୱୟାଗ୍ନେହଂ ଗୃହପତିନା ଭୂୟାସଃ ସୁଗୃହପତିସ୍ତ୍ୱଂ
ମୟାଗ୍ନେ ଗୃହପତିନା ଭୂୟଃ ।
ଅସ୍ମୂରି ଶୌ ଗାର୍ହପତ୍ୟାନି ସନ୍ତୁ ଶତଃ ହିମାଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାବୃତମନ୍ତ୍ରାବର୍ତେ ॥ ୨୭ ॥

ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତମତାରିଷଂ ତଦଶକଂ ତନ୍ନୋଽରାଧାଦମହଂ ଯ ଏବାସ୍ମି ସୋଽସ୍ମି ॥ ୨୮ ॥

ଅଗ୍ନୟେ କବ୍ୟବାହନାୟ ସ୍ବାହା ସୋମାୟ ପିତୃମତେ ସ୍ବାହା ।
ଅପହତା ଅସୁରା ରକ୍ଷାସି ବେଦିଷଦଃ ॥ ୨୯ ॥

ୟେ ରୂପାଣି ପ୍ରତିମୁଞ୍ଚିମାନା ଅସୁରାଃ ସନ୍ତଃ ସ୍ବଧୟା ଚରନ୍ତି ।
ପରାପୁରୋ ନିପୁରୋ ଯେ ଭରନ୍ତ୍ୟଗ୍ନିଷ୍ଟାଲ୍ଲୋକାତ୍-ପ୍ରଶୁଦାତ୍ୟସ୍ମାତ୍ ॥ ୩୦ ॥

ଅତ୍ର ପିତରୋ ମାଦୟଧ୍ୱଂ ଯଥାଭାଗମାବୃଷାୟଧ୍ୱମ୍ ।
ଅମୀମଦନ୍ତ ପିତରୋ ଯଥାଭାଗମାବୃଷାୟିଷତ ॥ ୩୧ ॥

ନମୋ ବଃ ପିତରୋ ରସାୟ ନମୋ ବଃ ପିତରଃ ଶୋଷାୟ ନମୋ ବଃ ପିତରୋ ଜୀବାୟ ନମୋ
ବଃ ପିତରଃ ସ୍ବଧାୟୈ ନମୋ ବଃ ପିତରୋ ଘୋରାୟ ନମୋ ବଃ ପିତରୋ ମନ୍ୟବେ ନମୋ ବଃ
ପିତରଃ ପିତରୋ ନମୋ ବୋ ଗୃହାନ୍ନଃ ପିତରୋ ଦତ୍ତ ସତୋ ବଃ ପିତରୋ ଦେଷ୍ଟୈତଦ୍ୱଃ
ପିତରୋ ବାସ ଆଧତ୍ ॥ ୩୨ ॥

ଆଧତ୍ ପିତରୋ ଗର୍ଭଂ କୁମାରଂ ପୁଷ୍କରସ୍ରଜମ୍ ।
ୟଥେହ ପୁରୁଷୋଽସତ୍ ॥ ୩୩ ॥

ଉର୍ଜଂ ବହନ୍ତୀରମୃତଂ ଘୃତଂ ପୟଃ କୀଳାଲଂ ପରିସ୍ରୁତମ୍ ।
ସ୍ବଧା ସ୍ତୁ ତର୍ପୟତ ମେ ପିତୃନ୍ ॥ ୩୪ ॥

ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିବରଣୀ

॥ ଋଷିଃ ॥

୧-୩, ୧୪-୧୫, ୨୦ - ପରମେଷ୍ଠୀ ପ୍ରଜାପତିଃ, (ଅଥବା) ଦେବଗଣ ପ୍ରଜାପତିଃ ।
୪-୧୦ - ବିଶ୍ୱାବସୁଃ । ୧୧ - ବିଶ୍ୱାବସୁଃ, ବୃହସ୍ପତିଃ ଆଙ୍ଗିରସ । ୧୨-୧୩ - ବୃହସ୍ପତିଃ
ଆଙ୍ଗିରସ । ୧୬ - ପରମେଷ୍ଠୀ ପ୍ରଜାପତିଃ, କପିଃ । ୧୭ - ଦେବଲଃ । ୧୮ - ସୋମଶୁଷ୍ଠଃ ।
୧୯ - ପରମେଷ୍ଠୀ ପ୍ରଜାପତିଃ, ଶୂର୍ପନ, ଯବମାନ, କୃଷିଃ, ଉଦ୍ଭାଲବାନ୍, ଘାନାନ୍ତର୍ବାନ୍ ।
୨୧ - ପରମେଷ୍ଠୀ ପ୍ରଜାପତିଃ, ମନସସ୍ପତିଃ । ୨୨-୨୮ - ମନସ୍ପତିଃ । ୨୯-୩୪ - ପ୍ରଜାପତିଃ ॥

॥ ଦେବତା ॥

୧ - ଇନ୍ଦ୍ରଃ, ବେଦିଃ, ବର୍ହିଃ । ୨ - ଆପଃ, ପ୍ରସ୍ତରଃ, ବେଦିଃ, ଅଗ୍ନିଃ । ୩ - ପରିଧୟଃ ।
୪, ୧୪, ୧୭, ୨୮ - ଅଗ୍ନିଃ । ୫ - ଅଗ୍ନିଃ, ହବନୀୟାଗ୍ନିଃ, ବିଧୂତିଃ, ପ୍ରସ୍ତରଃ । ୬ - ଭୃହୁଃ,
ଉପତୃତ୍, ପୁରୀଃ, ହବିଃ, ବିଷ୍ଣୁଃ । ୭ - ସୁରୀ, ଅଗ୍ନିଃ, ଦେବାଃ, ପିତରଃ । ୮- ସୁରୀ, ବିଷ୍ଣୁଃ,
ଅଗ୍ନିଃ, ଇନ୍ଦ୍ରଃ । ୯ - ଆଜ୍ୟଃ, ଇନ୍ଦ୍ରଃ । ୧୦ - ଆଶିର୍ବାଦ୍, ପୃଥିବୀ । ୧୧ - ଘୌ, ସବିତା,
ପ୍ରାଣିତ୍ରମ୍ । ୧୨-୧୩, ୧୮ - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ । ୧୫ - ଅଗ୍ନି-ସୋମଃ, ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନି ।
୧୬ - ପରିଧେୟଃ, ପ୍ରସ୍ତର, ଅଗ୍ନିଃ । ୧୯ - ସୁରୀ, ଯଜ୍ଞଃ । ୨୦ - ଗ୍ରହପତ୍ୟୋଽଗ୍ନିଃ, ଦକ୍ଷିଣାଗ୍ନିଃ,
ସରସ୍ୱତୀ । ୨୧ - ବେଦଃ, ବାତଃ । ୨୨ - ବର୍ହିଃ । ୨୩ - ପ୍ରଜାପତିଃ, ରକ୍ଷାଂସି । ୨୪ - ଦୃଷ୍ଟା
। ୨୫ - ବିଷ୍ଣୁଃ, ଭାଗଃ, ଭୂମିଃ, ଦେବାଃ, ଆହବନୀୟଃ । ୨୬ - ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ୨୭ - ଗ୍ରାହପତ୍ୟଃ,
ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ୨୯ - ଦେବାଃ, ଅସୁରଃ । ୩୦ - କବ୍ୟବାହନୋଽଗ୍ନିଃ । ୩୧-୩୩ - ପିତରଃ ।
୩୨ - ରସଃ, ଶୋଷଃ, ସ୍ୱାଧା, ଘୌରଃ, ମନ୍ତ୍ରଃ, ପିତରଃ । ୩୪ - ଆପଃ ॥

॥ ଛନ୍ଦ ॥

୧ - ନିରୂତ୍ ପଂକ୍ତି | ୨ - ସ୍ୱରାଟ୍ ଜଗତୀ | ୩ - ଭୁରିକ୍ ଆର୍ତ୍ତୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଭୁରିକ୍ ଆର୍ତ୍ତୀ ପଂକ୍ତି,
ପଂକ୍ତି | ୪, ୩୩ - ନିରୂତ୍ ଗାୟତ୍ରୀ | ୫ - ନିରୂତ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ | ୬ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ନିରୂତ୍
ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ | ୭, ୩୧ - ବୃହତୀ | ୮ - ବିରାଟ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ପଂକ୍ତି | ୯ - ଜଗତୀ |
୧୦ - ଭୁରିକ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ପଂକ୍ତି | ୧୧ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ | ୧୨ - ଭୁରିକ୍ ବୃହତୀ | ୧୩ - ବିରାଟ୍
ଜଗତୀ | ୧୪ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଭୁରିକ୍ ଆର୍ତ୍ତୀ ଗାୟତ୍ରୀ | ୧୫ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ, ନିରୂତ୍ ଅତିଜଗତୀ
| ୧୬ - ଭୁରିକ୍ ଆର୍ତ୍ତୀ ପଂକ୍ତି, ଭୁରିକ୍ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ | ୧୭ - ନିରୂତ୍ ଜଗତୀ | ୧୮ - ସ୍ୱରାଟ୍ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍
| ୧୯, ୩୦ - ଭୁରିକ୍ ପଂକ୍ତି | ୨୦ - ଭୁରିକ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ | ୨୧ - ଭୁରିକ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ |
୨୨, ୨୪ - ବିରାଟ୍ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ | ୨୩ - ନିରୂତ୍ ବୃହତୀ | ୨୫ - ନିରୂତ୍ ଆର୍ତ୍ତୀ ପଂକ୍ତି, ଆର୍ତ୍ତୀ
ପଂକ୍ତି, ଭୁରିକ୍ ଜଗତୀ | ୨୬ - ଉଷ୍ଟିକ୍ | ୨୭ - ନିରୂତ୍ ପଂକ୍ତି, ଗାୟତ୍ରୀ | ୨୮, ୩୪ - ଭୁରିକ୍
ଉଷ୍ଟିକ୍ | ୨୯ - ସ୍ୱରାଟ୍ ଆର୍ତ୍ତୀ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ | ୩୨ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ, ସ୍ୱରାଟ୍ ବୃହତୀ ॥

॥ ଇତି ଦ୍ୱିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

